

jam in ni naredila nobenega radikalnega koraka v nasprotju z omenjenim strokovnim konsenzom. Prav tako na drugi strani, z izjemo neavtoriziranih stališč posameznikov, cerkvene oblasti niso izražale nikakršnih imperativnih zahtev.

Kasnejše polemično in politično vse bolj zaostreno vprašanje mesta religije v šoli pa je pokazalo bistveno drugačno podobo. Nekdanje strpno sporazumevanje je zamenjala dokaj žolčna polemika v sozvočju z drugimi političnimi razcepi. Vzrok za to je na dlani. Skupaj s tem, da se je problematika religije v šoli iz strokovnih razprav, ki so jih spremljale drobne izboljšave pouka, z delovanjem krovne državno-cerkvene komisije preselila na odločilno politično pogajalsko raven, se je zaostriло predvsem stališče cerkvene strani. To torej pomeni, da se je v slovenski katoliški cerkvi zgodila evolucija od prvotne spravljivosti h konfrontaciji, od začetnega strinjanja (resda od cerkve verjetno neavtoriziranih) katoliških razumnikov s konceptom predmetno razpršenega pouka o svetovnih religijah k imperativni zahtevi po »religiozno-etičnem pouku«. Ta sintagma sama je kajpada bila novejši produkt evolucije cerkvenega stališča. Od vprašanja, kako razviti čim boljše šolo, se je zgodil premik k vprašanju, čigava je (ali bo) šola.

S tem je nastal nov interpretativni okvir, v katerem nujno prihaja do izključujočih nasprotij v stališčih. Tako se npr. trditev o povezanosti slovenske kulture s katolicizmom sprevača kot relativna zgodovinska resnica v absolutno trditev. Nasproti temu pa je mogoče postaviti trditev, da je prav tako del novejše slovenske tradicije tudi evropski proces sekularizacije – neodvisen od »komunističnega terorja« nad religijo. Nadalje ena stran poudarja rešitve v nekatereh evropskih šolskih sistemih, druga stran pa seveda postavlja nasproti primere rešitev v drugih. Skratka, če ne nadaljujemo z naštevanjem kontroverznih stališč, je že iz tega jasno, da je reševanje vprašanja mesta religije v javni državni šoli postalo vprašanje svojevrstnega političnega prestiža.

Če pustimo ob strani vrsto podrobnosti in drobnih pragmatičnih računov, je očitno, da je v ozadju spora strukturni prelom, ki ga je katoliška Cerkev – ne pripravljen na nepričakovane spremembe – šele kasneje začela dojemati in mu tudi prilagajati svojo strategijo ter konkretna ravnanja. V času partijskega idejnega monopola je cerkvi pripadal nekakšen »anti-monopol« kot oblika sožitja med takratno državo in cerkvijo v razmerju vzajemnega izključevanja. Ko pa se je zlomil idejni monopol, se je skrhal tudi »anti-monopol«. Hkrati z liberalizacijo trga blaga, denarja, delovne sile in lastnine se je liberaliziral tudi trg duhovnih dobrin, na katerem katoliška cerkev sicer nastopa z najmočnejšo institucionalno infrastrukturo, a vendar zgolj kot samo ena izmed ponudnic odrešitvenih odgovorov na duhovna in eksistencialna vprašanja. K temu